Мерење владе

По раширеном мишљењу, кредитни рејтинг земље је најбоља мера успеха или неуспеха једне власти, односно стања економије једне земље

О питању „каква је власт у Србији?", прецизније „какви су резултати рада власти?" свакако су мишљења дубоко подељена. Припадници владајуће коалиције задовољни су сами собом и тврде преко наклоњених медија (а то је велика већина) да живимо у најбољем од свих светова. Има, додуше, проблема, али су они последица светске кризе, а никако домаћих узрока или, не дај боже, лошег рада власти.

Опозиција, како и доликује, тврди потпуно супротно: да је власт неспособна и да уништава народ, а све у личном интересу. Аналитичари, бар они економски, по својим погледима су негде између, тј. ближи опозицији ако се занемаре њена реторичка претеривања.

Ово су ипак све мишљења појединаца, који могу бити пристрастни у оценама или који могу ненамерно погрешити. Питање је постоји ли неки метод мерења квалитета владиног управљања који би нам дао објективне или што објективније резултате, макар у економској области.

Савршени метод свакако не постоји, али могу се наћи боље или лошије апроксимације. Поменуо бих две групе: прво су експертске и сличне процене, а друго тржишне оцене.

Експертске оцене дају ММФ, Светска банка, ЕБРД и сличне институције у својим анализама, али је њихова мана, бар за наше потребе, што нису изражене јасним бројкама већ около па на ћоше, па се и могу тумачити на разне начине.

Знатно погодније су оцене разних институција о рангирању земаља по појединим питањима. Ту макар видимо како Србија стоји у поређењу са другима. Обично лоше. Погледајмо. По Глобалном индексу конкурентности Србија је рангирана као 96. од 139 држава, што се може оценити као веома лоше. Непосредно испред Србије се налазе Јамајка и Молдавија, а непосредно иза су Сирија и Јерменија. Код Индекса економских слобода Србија је рангирана као 101. земља од укупно 179 рангираних. Међу земљама источне и југоисточне Европе Србија је претпоследња, испред БиХ.

Према извештају Светске банке Лакоћа пословања Србија заузима 89. место од 183 оцењене земље, или опет претпоследње у овом делу Европе. Извештај о транзицији Европске банке за обнову и развој нам такође додељује претпоследње место, са Црном Гором, док је БиХ и овде последња.

По Индикаторима управљања Светске банке (мери слободу изражавања и одговорност, политичку стабилност, ефективност власти, квалитет регулације, владавину права и контролу корупције) Србија је поново при крају листе у региону, испред Албаније и БиХ.

Да не идемо даље, довољно је и ово: Србија у светским мерилима заузима неповољну средину листе, заједно са заосталим земљама Азије, док је у Европи на самом зачељу, са братском БиХ и мање братском Албанијом. Неповољно је и то што нема практично никаквих видљивих помака у протеклих неколико година.

За економисте, а посебно оне из финансијске струке, далеко важнији показатељ је кредитни рејтинг земље. Рејтинг Србије је веома низак – „ББ-”, који се дефинише на следећи начин: „мања рањивост у кратком року, али висока неизвесност у случају неповољних пословних, финансијских и економских услова”. То је седми ниво ризика, почевши од најсигурнијег. Још неповољније, „ББ-” се не сматра инвестиционим, већ шпекулативним нивоом рејтинга. Због превисоког ризика озбиљни инвеститори не купују постојеће обвезнице Србије, већ евентуално само шпекуланти који су спремни да прихвате висок ризик уколико је цена обвезнице ниска.

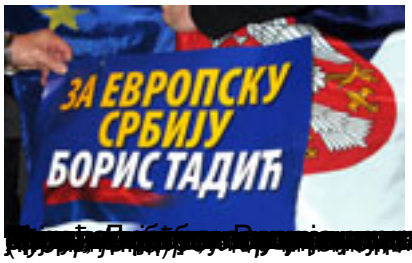

[redacted]